

SCHUITEMAN

ACCOUNTANTS & ADVISEURS

**Stichting Apollos-Toerusting voor Leiders
gevestigd te Veenendaal**

Rapport inzake de jaarstukken 2016

Thorbeckelaan 95
Postbus 480
3770 AL Barneveld
T: (0342) 411200
info@schuiteman.com

Schuiteman Accountants & Adviseurs B.V.
Barneveld, 22 juni 2017
101724/JL

Schuiteman Accountants & Adviseurs B.V.

KvK-nr: 32074583, BTW-nr: NL807922924B01, IBAN: NL68 RABO 0366 3941 18, BIC: RABONL2U

Voor de algemene voorwaarden zie www.schuiteman.com

Member of The International Association of Independent Accounting Firms

- Accountancy
- Fiscale dienstverlening
- HRM
- Corporate Consultancy

Inhoudsopgave

Pagina

Accountantsrapport

Opdracht	2
Algemeen	2
Samenstellingsverklaring van de accountant	3

Bestuursverslag over 2016

4

Jaarrekening

Balans per 31 december 2016	10
Staat van baten en lasten over 2016	12
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	13
Toelichting op de balans per 31 december 2016	15
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2016	17

Overige gegevens

Deskundigenonderzoek	19
----------------------	----

Bijlagen

Specificatie en verdeling van lasten naar bestemming	
--	--

Aan het bestuur van
Stichting Apollos-Toerusting voor Leiders
Baronesselaan 9
3905 HH Veenendaal

Geachte bestuur,

Hierbij brengen wij verslag uit over boekjaar 2016 met betrekking tot uw stichting.

Opdracht

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2016 van uw stichting, waarin begrepen de balans met tellingen van € 122.885 en de staat van baten en lasten sluitende met een resultaat van € 10.404, samengesteld. De samenstellingsverklaring is opgenomen in het accountantsrapport na de fiscale positie.

Algemeen

Oprichting en zetel

De stichting is opgericht bij akte de datum 13 juli 1993 en is statutair gevestigd te Amersfoort.

Samenstelling bestuur

De heer J. Mink (voorzitter tot 1 september 2016)
De heer O.E. Bottenbley (lid tot 1 september 2016, vanaf 1 september 2016 voorzitter)
De heer G. van Dijk (lid)
De heer W.H.P. Evers (secretaris)
De heer W. Koudijs (penningmeester)
De heer J.D. Boekhout (directeur)

Kamer van Koophandel

De stichting is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel Noordwest onder nummer 41190107.

Belastingen

Instellingen van algemeen nut:

Stichting Apollos-Toerusting voor Leiders is een algemeen nut beogende instelling (ANBI), zoals bedoeld in Algemene Wet inzake Rijksbelastingen, artikel 5b. Hierdoor is een gift voor de gever aftrekbaar voor de inkomsten- en vennootschapsbelasting. Tevens is over ontvangen giften of nalatenschappen door de stichting geen schenkingsrecht of erfbelasting verschuldigd.

Vennootschapsbelasting en omzetbelasting:

Gegeven haar activiteiten wordt de stichting in beginsel niet als ondernemer aangemerkt voor de vennootschapsbelasting. De stichting verricht geen met omzetbelasting belaste activiteiten.

Stichting Apollos-Toerusting voor Leiders, Veenendaal

SAMENSTELLINGSVERKLARING VAN DE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Apollos-Toerusting voor Leiders

De jaarrekening van Stichting Apollos-Toerusting voor Leiders te Veenendaal is door ons samengesteld op basis van de van u gekregen informatie. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2016 en de winst-en-verliesrekening over 2016 met de daarbij horende toelichting. In deze toelichting is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Deze samenstellingsopdracht is door ons uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de voor accountants geldende Standaard 4410H, "Samenstellingsopdrachten". Op grond van deze standaard wordt van ons verwacht dat wij u ondersteunen bij het opstellen en presenteren van de jaarrekening in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Wij hebben daarbij onze deskundigheid op het gebied van administratieve verwerking en financiële verslaggeving toegepast.

Bij een samenstellingsopdracht bent u er verantwoordelijk voor dat de informatie klopt en dat u ons alle relevante informatie aanlevert. Wij hebben onze werkzaamheden, in overeenstemming met de daarvoor geldende regelgeving, dan ook uitgevoerd vanuit de veronderstelling dat u aan deze verantwoordelijkheid heeft voldaan. Als slotstuk van onze werkzaamheden hebben wij door het lezen van de jaarrekening globaal nagegaan dat het beeld van de jaarrekening overeenkwam met onze kennis van Stichting Apollos-Toerusting voor Leiders. Wij hebben geen controle- of beoordelingswerkzaamheden uitgevoerd die ons in staat stellen om een oordeel te geven of een conclusie te trekken met betrekking tot de getrouwheid van de jaarrekening.

Bij het uitvoeren van deze opdracht hebben wij ons gehouden aan de voor ons geldende relevante ethische voorschriften in de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA). U en andere gebruikers van deze jaarrekening mogen er dan ook van uitgaan dat wij de opdracht professioneel, vakbekwaam en zorgvuldig, integer en objectief hebben uitgevoerd en dat wij vertrouwelijk omgaan met de door u verstrekte gegevens.

Voor een nadere toelichting op aard en reikwijdte van een samenstellingsopdracht en de VGBA verwijzen wij u naar www.nba.nl/uitleg-samenstellingsverklaring.

Tot het verstrekken van nadere toelichtingen zijn wij gaarne bereid.

Barneveld, 22 juni 2017

Hoogachtend,
Schuiteman Accountants & Adviseurs B.V.

Was getekend
W. van Reenen RA

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag over 2016 van Stichting Apollos. Het is een goed jaar geweest, met als highlight het bezoek van het bestuur aan het werk van MMD in Kenia en Zimbabwe, en het onderzoeken van nieuw aan te gane samenwerking in Ethiopië en Pakistan.

Afrika

Apollos mocht in 2005 aan de wieg staan toen Afrikanen geboorte gaven aan More than a Mile Deep (MMD). Een vijftal leiders van continentale organisaties in Afrika besloten samen een leiderschapstraining te ontwikkelen, die de betrokkenheid van lokale kerken op lokale noden zou stimuleren. Zij wilden zeer Bijbelse thema's koppelen aan grote maatschappelijke noden, en door dit zelf te ontwikkelen, de eigen Afrikaanse mentaliteit volledig tot zijn recht laten komen.

Binnen MMD ontwikkelen Afrikanen al twaalf jaar lang zelf (1) een contextueel en Bijbels verantwoorde training. (2) Deze Afrikanen ontwikkelden daarbij hun eigen, Afrikaanse pedagogiek. (3) En vervolgens trainen daarmee lokale Afrikanen zelf de eigen kerkleiders. Deze drie factoren maken dat zij zelf op lokale behoeften en problemen inspelen, zodat door training lokale kerken visie krijgen Christus zichtbaar te maken in de eigen buurt. In plaats van geld in ontwikkelingsprojecten te steken, investeren we via training die ertoe leidt dat lokale samenlevingen door de eigen kerken aan de slag gaan met lokale problematiek. Het is door deze vorm van volledig Afrikaans eigendom dat er duurzame verandering tot stand komt. Zonder westers geld, tijd, kennis en of materialen.

De kracht van Apollos vanaf haar de start in 1993 is dat de projectaanpak geënt is op 'local ownership'; met andere woorden: door en voor lokale mensen. De leidende gedachte was dat als Afrikanen zelf materialen ontwikkelen, dit vaak een lange doorlooptijd heeft, maar uiteindelijk effectiever is dan westerse cursussen en westerse methoden te 'contextualiseren'. Projecten die gebaseerd zijn op 'westerse waarden en methoden' kennen een groter afbreukrisico omdat het draagvlak van de lokale bevolking vaak net zo lang duurt als dat de uitvoerende organisatie aanwezig is en het project financiert.

Daarnaast kiest Apollos ervoor om niet (of zo min mogelijk) zelf te managen. Apollos heeft de voorkeur vanaf het begin van een project dat zowel het trainen als het leidinggeven door lokale sleutelfiguren dient te gebeuren en ziet dit als een essentieel uitgangspunt. Het is namelijk bewezen dat het effectief is om mensen te benutten die een belangrijke positie hebben binnen hun eigen netwerk, en dat door daarbij aan te sluiten men een (grote) groep mensen in beweging kan krijgen.

More than a Mile Deep

In 2005 werd MMD geboren en in tien jaar tijd heeft het MMD-team in het Engels, Frans en Portugees nu 80% van een bachelor programma ontwikkeld. Eind 2016 waren er zo'n 19 cursussen klaar, waarvan een deel nog wordt uitgetest. Hieronder vallen de MMD-cursusmaterialen en de teacher-trainingen die bij de training ingebouwd zijn in bestaande en nieuwe trainingen van tientallen kerkelijke groeperingen.

In 11 jaar tijd zijn ruim 600 studenten getraind en nog eens ruim 2500 gemeenteleden betrokken bij de praktische opdrachten. Sinds 2013 wordt er een coaching functie naar andere organisaties ontwikkeld waarbij per organisatie vooral grassroots training (dat houdt in: van onderaf) wordt ontwikkeld en MMD de materialen redigeert en tegelijkertijd de schrijvers traint.

Na elf jaar MMD is dit nog steeds een revolutionair concept in de theologie. Men ziet contextualiteit niet zozeer als Afrikaanse thema's tegenover Europese thema's, maar veel meer als maatschappelijk relevant bijbelgebruik. In 2005-2009 heeft MMD bij wijze van proef drie cursussen ontwikkeld en in de jaren 2010-2016 zijn er hier vervolgens zestien aan toegevoegd. Op dit moment verschijnen er jaarlijks drie nieuwe cursussen die vervolgens in de landen, waar MMD een goed netwerk heeft, worden proefgedraaid. Ondanks de testontwikkeling van een zeer innovatieve benadering, maar ook dankzij de relevantie en erkenning, slaat MMD aan in diverse Afrikaanse landen.

In Zimbabwe hebben nu ruim 1300 mensen de verschillende cursussen gevolgd. Momenteel is de dekking groeiende in de zes (van de tien) provincies waar het lokale team van MMD kerkleiders en andere leiders traint. Vol dankbaarheid en gepaste trots liet het team van MMD afgelopen zomer het bestuur van Apollos regio na regio zien, hoe getrainde kerkleiders praktische, diaconale projecten in hun eigen omgeving waren begonnen. Daarbij viel op wat dit werk al sinds haar begin in 2011 kenmerkt. In die eerste jaren is er geen geld vanuit Europa of Amerika naar Zimbabwe gevloeid. Alle lokale kosten werden in die eerste jaren betaald vanuit de lesgelden van de studenten. Ondanks de grote armoede, betaalde elke student gemiddeld \$ 70 per cursus.

Eén van de projecten die uit cursussen ontstond was het doneren van geiten aan tienergezinnen. Een voorganger, die samen met een aantal gemeenteleden verschillende cursussen had gevolgd, was met zijn gemeente begonnen om maandelijks geld in te zamelen. Zij zagen de vele tienergezinnen (gezinnen zonder ouders, overleden aan HIV en AIDS, waarbij de oudste kinderen de jongere kinderen opvoedden). Ze wilden deze tienergezinnen hoop gaan geven door in hun eigen inkomen te kunnen gaan voorzien. Van het verzamelde geld kochten ze steeds wat jonge geitjes, en zo zijn allerlei tienergezinnen nu actief met het fokken en verkopen van geiten. Hierdoor kunnen nu steeds meer tienergezinnen in deze buurt zelf in hun voedsel voorzien, en kunnen er zelfs kinderen naar school gaan.

In 2016 besloot het bestuur van MMD in Zimbabwe dit type project tot een studiefonds te maken. Veel meer voorgangers zouden kunnen studeren, als ze in natura konden betalen. Dus momenteel doneren voorgangers voedsel en dieren, waaronder vooral geiten, aan MMD. MMD heeft nu een stuk land gekocht en bouwt daarop een boerderij. Het is de bedoeling om het voorbeeld van geiten fokken te volgen, en zo 'kapitaal' te doen groeien om daarmee de armste voorgangers van een studiebeurs te kunnen voorzien. Apollos heeft in 2016 enkele donoren gevonden om de start van dit studiefonds te stimuleren, en hoopt in 2017 de volledig benodigde subsidie te verstrekken om dit studiefonds tot een succes te maken.

In 2016 heeft MMD de eerste goede tekenen van de doorstart van het werk in Mozambique en de start in Malawi mogen zien. Het mooie in Mozambique is het feit, dat de gepassioneerde doorstart geheel geleid wordt door oud-studenten, die met dankbaarheid terugkijken op de jaren dat zij zelf door de MMD-training heen gingen. Zimbabwe is de grond geweest waarop het team van het naburige Malawi is getraind. In heel 2016 bleef het accent

in Zimbabwe liggen op het trainen van de eigen beste studenten, zodat zij vervolgens weer anderen kunnen trainen. Als gevolg hiervan zijn er nu minstens twaalf lokale trainers, die samen een veertigtal studenten begeleiden. Vanuit zowel Malawi als Mozambique hebben hier oud-studenten en aspirantstafleden aan deelgenomen.

In 2016 bleef het team in Burundi werken aan het ontwikkelen van het lesprogramma in de lokale taal, het Kirundi. Zowel het team van MMD als van Partner Trust International (PTI) blijft veel tegenwind ervaren door de politieke onrust. Waren er in 2015 veel onlusten en zogenaamd re-actioneel politiegeweld; in 2016 vinden er heel veel sluipmoorden plaats, waarbij systematisch tegenstanders van de huidige machthebbers worden uitgeschakeld. Het werk van MMD en PTI wordt daarom nog steeds vooral binnenshuis gedaan en de cursussen die in concept worden ontwikkeld zijn nog niet op het platteland uitgetest.

Bij het bezoek van het bestuur aan Kenia werd duidelijk hoe de materialen, die MMD in 2008-2010 voor diverse kerken en jongerenorganisaties heeft ontwikkeld, overal gebruikt worden. Zo maakt de christelijke padvinderij in Oeganda nog steeds landelijk gebruik van deze materialen bij de training van hun leden. In Kenia maken diverse kerken gebruik van deze materialen om de diaconale levensstijl van hun leden te verdiepen.

Samaritan Strategy in Ethiopië

MMD heeft vanaf haar begin samengewerkt met Samaritan Strategy Africa (SSA). Deze beweging kenmerkt zich door trainingen die zich louter richt op mentaliteitsverandering. Vanuit een voor Afrikanen zeer radicale uitwerking van bijbels rentmeesterschap (met alleen eigen middelen zorg ontwikkelen in eigen buurt) en bijbels wereldbeeld (God heeft de leiding in deze wereld, wij zijn geen slachtoffers van een grillige natuur, enz.). Deze trainingen hebben door heel Afrika een bewustwording bij vele christenen teweeggebracht. Er zijn, geheel zonder enige financiële bijdrage vanuit het westen, vele projecten gestart door Afrikanen.

De meest effectieve tak van SSA is in Ethiopië. Door het hele land zijn deze trainingen gegeven en de mooiste resultaten zijn er te zien. Als bestuur bezochten we in een school die in een achterbuurt wordt gebouwd en een herscholingsproject voor ex-prostituees. We maakten kennis met de directeur van het werk: Demelash, en één van zijn teamleden, een voormalig arts. Deze Demelash leidt een evangelisch ex-Koptisch kerkgenootschap met ruim 30 parochies. Alle Bijbelkringen in elke parochie hebben, als gevolg van de training van SSA, een viertal weeskinderen geadopteerd en doen, met het oog op de sociale noden, jaarlijks vier acties in de buurt. Met andere woorden: het kerkgenootschap heeft bij al haar leden een diaconale levensstijl op het oog.

MMD heeft in 2009 de trainingen van SSA omgewerkt tot één van haar Bachelor cursussen. Deze cursussen worden nu in heel zuidelijk Afrika gebruikt. Apollos wil dit werk gaan steunen, zodat er meer werkers ondersteund kunnen worden en daarnaast ook administratieve ondersteuning mogelijk is. Apollos en Demelash zijn het gesprek met het MMD-leiderschap in Kenia begonnen om samen wegen te zoeken om te gaan samenwerken.

Apollos in landen met vervolging en geweld

In 2016 is nog intensiever dan in 2015 opgetrokken met de regionale- en landsleiders van Africa Services (AS). Deze regionale partner van een internationale organisatie richt zich op

steun aan de Vervolgde Kerk. De AS-teams vertegenwoordigen 17 landen waar geweld voor het dagelijks leven van burgers de toon zet en richt zich met training en trauma-verwerking veelal op kerken. Nu er drie jaar samenwerking is geweest, wordt het pedagogisch concept en de contextuele benadering van MMD in alle gelederen van AS gebruikt. Dit is aanleiding om in 2017 over een tweede driejarig traject te praten, met als doel om de vernieuwing van de trainingsmaterialen van AS, evenals van de trainingsaanpak, in alle teams te integreren stuurt toe wat ik heb..

De context van geweld vindt veelal aanleiding in de sociale spanningen tussen christenen en moslims. Het verschilt zeer van land tot land, hoe dit tot uiting komt. Het extreme van Boko Haram in Nigeria, vind je niet terug in het noorden van Kenia of Ethiopië. In het laatste land, loopt de kerk tegen het probleem aan dat christenen hun huizen verkopen en wegtrekken. Hierdoor neemt het getuigenis in die regio af.

Ondertussen heeft Apollos contact gelegd met een team in Pakistan. Jaren geleden werd vanuit dit land onze stichting opgezocht, toen we MMD begeleiden in het ontwikkelen van een eigen pedagogisch concept en contextuele benadering voor cursus ontwikkeling. Vanuit die bezoeken zijn een aantal Pakistani, die al jaren actief zijn in training, begonnen om gezamenlijk een eigen contextueel curriculum te ontwikkelen, vanuit eenzelfde pedagogisch concept en relevanter voor de context van Islam. Het bestuur heeft besloten een relatie te leggen met dit werk om te zien of en hoe we eventueel langs zij kunnen komen.

Apollos heeft nu twintig jaar ervaring in samenwerking met Suriname, waar lokaal eigendom vanaf de start bepalend is geweest voor de kwaliteit van 2016. En na de twaalf jaar van dezelfde goede ervaring hoe Afrikanen vernieuwend bezig kunnen zijn als we hén ondersteunen bij hún ontwikkeling van hun éigen benadering, merken we hoe lokaal eigendom vanaf de start de kwaliteit blijvend bepaald. We voelen ons daarom zeer aangetrokken hetzelfde te proberen in Azië in die context waar de Gemeente te maken heeft met islam.

Bestuur en Directie MMD

In 2016 heeft de nieuwe directeur Janice Muchai de directie en het management van MMD op zich genomen. Zij was operationeel directeur van 2007-2010. Toen heeft zij zich (samen met John Jusu die curriculum manager van MMD bleef) ingezet voor de productie van de 'Africa Study Bible', Nu de ASB is uitgekomen heeft ze het vernieuwingsproces van MMD weer op zich genomen. Allen die nu leidinggeven in Afrika worden zeer gedreven door het lokale eigendom als één van de belangrijkste waarden van MMD. Apollos heeft hierbij in 2016 weer een louter ondersteunende functie vervuld.

Suriname

Na de viering in 2015 van haar twintigjarig bestaan, mocht het bestuur van het Apollos Training Instituut in Suriname in 2016 terugkijken op een 21e, weer zeer gezegend jaar. Het werk is uitgegroeid van eerst een driejarige Bijbelschool waarbij studenten elke dinsdagavond een lesprogramma volgen, tot een school met een breed aanbod.

Er is gekozen om het curriculum te vernieuwen. Na evaluatie is het ATI tot de conclusie gekomen dat een verkorting van de cyclus aan de orde is. Men onderzocht of twee keer in de week een goede frequentie is of dat vakken moeten worden samengevoegd. Net als in

Afrika wordt de relevantie onderzocht van de inhoud van wat aangeboden wordt in relatie tot de vraag vanuit de gemeenten binnen de maatschappelijke realiteit van de Surinaamse kerken. Welke thema's moet in het nieuwe curriculum zichtbaar worden? De maatschappelijk relevante wijze van toerusten van kerkleiders moet leiders helpen beter in staat te zijn de vertaalslag te maken van de Bijbelse boodschap naar de dagelijkse praktijk. Met ingang van het studiejaar 2017-2018 gaat het ATI een vernieuwde cyclus aanbieden.

Verder is naast het reguliere programma voor leiders in 2016 voor de pastorale werkers uit vier EBG-gemeenten van de regio Paramaribo-Noord een cursus ouderenpastoraat verzorgd. Het verslag van de deelnemers wordt gebruikt om de pastorale zorg naar de senioren in deze gemeenten te versterken.

Daarnaast is in 2016 voor de derde keer de Global Leadership Summit gehouden. Ruim 350 personen hebben toen de GLS bezocht. Het deelnemersveld beperkt zich niet alleen tot christenen. Ook niet-christenen uit het bedrijfsleven, politiek, NGO's en anderen hebben deelgenomen. Met dit project draagt het ATI bij aan het toerusten van leiders uit verschillende disciplines van de samenleving. Het ligt in de bedoeling om het aantal deelnemers in de komende jaren te doen groeien naar minimaal 500.

ATI is toe aan een betere huisvesting van het kantoor. De Baptistengemeente Vrije Evangelisatie waarmee het kantoor wordt gedeeld, zal in 2017 overgaan tot de bouw van een nieuw pand. Met het ATI zijn reeds afspraken gemaakt om dan mee te verhuizen. Het nieuw te bouwen kantoorpand wordt onderdeel van een schoolcomplex en zal daardoor meer mogelijkheden bieden om toerusting te verzorgen. De huidige kantooruimte en schoolgebouw die worden gehuurd voldoen niet meer aan de eisen.

Door de jaren heen heeft Orlando Bottenbley mede door het ATI nauwe contacten opgebouwd met vooraanstaande voorgangers uit de kringen van 'Het Volle Evangelie'. Na jaren van meer algemene samenkomsten voor toerusting werd in 2016 per individuele gemeente toerusting verzorgd. Naast de toerusting aan het kader van de individuele gemeente, investeert Orlando ook in de eindverantwoordelijken middels persoonlijke gesprekken. Zijn rol in deze kan gezien worden als die van een coach.

De aandacht bij deze gemeentegerichte begeleiding is niet alleen gericht op leiders binnen de kerken, maar ook op de leiders vanuit de kerken die hun baan in de maatschappij hebben. Daartoe worden gesprekken gevoerd met deze leiders en lezingen gehouden. Het doel is dat het kerkelijk leven niet los wordt gezien van het maatschappelijk leven. Zo werd er in 2016 in Suriname een begin gemaakt met hetgeen in vele Afrikaanse landen door MMD en SSA gestalte begint te krijgen: gelovigen die leidinggevende functies hebben in de maatschappij, krijgen door onderwijs visie om de bijbelse boodschap in hun werkomgeving zichtbaar te maken.

Fondsenwerving

In 2016 heeft Apollos € 34.760,00 geworven en € 10.610,00 besteed voor Suriname. Daarmee worden door het ATI bij de uitvoering van het trainingswerk vooral de lokale werkers ondersteund.

Daarnaast heeft Apollos in 2016 haast € 33.867,00 besteed aan MMD en € 41.933,00 voor Afrika geworven. Naast leiderstraining in het algemeen, hebben we specifiek veel aan Afrika besteed (zowel voor wat betreft de training van nieuwe trainers en het ontwikkelen van lesmateriaal als het werk in Burundi, Zimbabwe en Mozambique waar de kerk onder geweld lijdt).

Wij ontvingen in dit boekjaar € 1.575,00 als afrondende betaling van het project "Training Church Leaders to Mobilize members for HIV/AIDS Home Care" (E14.16).

In 2015 is via de EZA door EO Metterdaad vanuit de bestemmingsreserve een bedrag van € 10.000,00 toegezegd voor het project "E1551 MMD Coaching Capacity" en in december 2015 ontving de stichting 90% van dit bedrag (€ 9.000,00). In 2016 is er in zijn geheel € 10.000,00 besteed. Bij de afronding en verslaglegging van het project (zomer 2017) verwachten wij in 2017 de overige 10% te ontvangen.

Van de door de EZA verstrekte gelden wordt géén 10% overheadkosten voor Apollos ingehouden, zoals bij andere giften wél het geval is. Dit op uitdrukkelijk verzoek van de EZA/EO Metterdaad.

Verder is voor de 'Training van Predikanten' en 'Geestelijke Leiders in het algemeen' € 62.027,00 geworven en € 56.201,00 besteed, deels aan de ondersteuning van het werk in het algemeen en aan de projecten in het bijzonder.

Vooruitblik op 2017

In het kader van fondsenwerving is het streven om in 2017 tot substantiële toename van de resultaten van de fondsenwerving te komen. In de loop van het jaar worden dan in Nederland nieuwe contacten ten behoeve van fondswerving gelegd en worden in Afrika en Latijns-Amerika de bestaande projecten en daaraan gerelateerde nieuwe initiatieven weer ondersteund. Het bestuur zet in op langdurige financiële ondersteuning, zodat Apollos ook in de komende jaren leiderschapstraining in het zuidelijk halfmond structureel kan blijven ondersteunen.

Bij MMD verwacht men dat de afronding van de cursussen van het Bachelor programma binnen drie jaar rond is. Daarom is men nu al het Grassroot programma in de steigers aan het zetten. Hierdoor zullen ook de armen en minder opgeleiden lokaal training en coaching gaan ontvangen. De lager opgeleide plattelands (en stedelijke) kerkelijke leiders ontvangen daardoor toerusting, waardoor het accent op maatschappelijke impact van de kerk op de samenleving onder de hele breedte van de bevolking gestalte krijgt. Daarbij willen we extra investeren in de opleiding en in de traumaverwerking in die landen waar de kerk vervolgd wordt. Een extra investering in het Afrikaanse leiderschap van MMD is voor ons als Apollos van wezenlijk belang, zodat het eigendom van de gewenste groei in Afrika gepaard gaat met een toename in de resultaten van onze resultaten in fondsenwerving.

Daarnaast willen we onze betrokkenheid in Ethiopië en in Pakistan in 2017 gestalte gaan geven. Op beide plekken zijn mensen actief, die al 20+ jaren hun ervaring in onderwijs hebben bewezen. Hun vernieuwende aanpak spreekt ons zeer aan, doordat de kerken in die landen juist door training kracht winnen om Christus zichtbaar te gaan maken in hun samenleving, of het nu koptisch Ethiopië of Islamitisch Pakistan is.

John Boekhout, directeur

Veenendaal, mei 2017

Stichting Apollos-Toerusting voor Leaders, Veenendaal

Balans per 31 december 2016

(na winstbestemming)

	31 december 2016		31 december 2015	
	€	€	€	€
ACTIVA				
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen	12.904		-	
Liquide middelen	<u>109.981</u>		<u>120.335</u>	
		122.885		120.335
		<u><u>122.885</u></u>		<u><u>120.335</u></u>

	31 december 2016		31 december 2015	
	€	€	€	€
PASSIVA				
RESERVES EN FONDSSEN				
Continuïteitsreserve	12.239		14.602	
Bestemmingsreserves	<u>106.982</u>		<u>94.215</u>	
		119.221		108.817
KORTLOPENDE SCHULDEN				
Overige schulden en overlopende passiva		3.664		11.518
		<u>122.885</u>		<u>120.335</u>

Stichting Apollos-Toerusting voor Leiders, Veenendaal

Staat van baten en lasten over 2016

	Realisatie 2016	Realisatie 2015
	€	€
Baten		
Baten uit fondsverwerving	149.068	122.837
Lasten		
Besteed aan de doelstellingen	120.549	93.571
Beheer en administratie		
Overige bedrijfslasten	18.115	8.352
	<u>138.664</u>	<u>101.923</u>
Saldo	<u>10.404</u>	<u>20.914</u>
Resultaatbestemming		
Continuïteitsreserve	-2.363	2.195
Bestemmingsreserves	12.767	18.719
	<u>10.404</u>	<u>20.914</u>

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld volgens RJK-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Apollos-Toerusting voor Leaders, statutair gevestigd te Amersfoort, bestaan voornamelijk uit het toerusten van lokale leiders in Afrika en Latijns-Amerika om hun eigen mensen te trainen, zodat ze zelf hun maatschappelijke problemen kunnen aanpakken.

Begroting

In de jaarrekening is geen toelichting opgenomen van de staat van baten en lasten ten opzichte van de begroting aangezien de begroting geen stuurmiddel is.

Stelselwijziging

Met ingang van boekjaar 2016 wordt de jaarrekening opgemaakt volgens de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen zoals opgenomen in RJK-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven. Gezien de omvang van de activiteiten van de Stichting is de jaarrekening opgesteld volgens RJK-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven in plaats van Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen. Het effect op het vermogen en het resultaat van de Stichting van deze stelselwijziging is nihil.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de op het verslagjaar betrekking hebbende baten en lasten met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaan van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Lasten algemeen

De personeelskosten en andere kosten worden toegerekend aan de bestedingen in het kader van de doelstelling, de kosten van werving van baten aan de beheerkosten.

Bestedingen doelstellingen

De bestedingen in het kader van de doelstellingen worden verantwoord in het jaar dat zij zijn toegezegd of, voor zover dit niet bij toezegging het geval is, in het jaar dat de omvang van de verplichting betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorwaardelijke verplichtingen worden verantwoord in het jaar waarin vast komt te staan dat aan de voorwaarden zal worden voldaan.

Belastingen

De stichting is niet belastingplichtig voor de vennootschaps- en omzetbelasting.

De stichting is een algemeen nut beogende instelling (ANBI), zoals bedoeld in Artikel 5 Algemene wet inzake rijksbelastingen. Hierdoor is een gift voor de gever aftrekbaar voor de inkomstenbelasting. Tevens zijn over ontvangen giften of nalatenschappen door de stichting geen schenkings- of successierechten verschuldigd.

Stichting Apollos-Toerusting voor Leiders, Veenendaal

Toelichting op de balans per 31 december 2016

VLOTTENDE ACTIVA

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Overige vorderingen en overlopende activa		
Nog te ontvangen baten	12.904	-
Liquide middelen		
Rabobank	108.894	118.047
ING Bank N.V.	1.087	2.288
	<u>109.981</u>	<u>120.335</u>

EIGEN VERMOGEN

	2016	2015
	€	€
Continuïteitsreserve		
Stand per 1 januari	14.602	12.407
Resultaatbestemming	-2.363	2.195
Stand per 31 december	<u>12.239</u>	<u>14.602</u>
	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Bestemmingsreserves		
Bestemmingsreserve Leiderstraining Algemeen	38.086	20.883
Bestemmingsreserve Leiderstraining Latijns Amerika (Suriname)	20.738	63
Bestemmingsreserve Leiderstraining Afrika (MMD)	48.158	73.269
	<u>106.982</u>	<u>94.215</u>
<i>Bestemmingsreserve Leiderstraining Algemeen</i>		
Stand per 1 januari	20.883	17.508
Correctie bestemmingsreserve	18.280	-
Resultaatbestemming	-1.077	3.375
Stand per 31 december	<u>38.086</u>	<u>20.883</u>

Stichting Apollos-Toerusting voor Leiders, Veenendaal

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
<i>Bestemmingsreserve Leiderstraining Latijns Amerika (Suriname)</i>		
Stand per 1 januari	63	2.658
Resultaatbestemming	20.675	-2.595
Stand per 31 december	<u>20.738</u>	<u>63</u>
 <i>Bestemmingsreserve Leiderstraining Afrika (MMD)</i>		
Stand per 1 januari	73.269	55.330
Correctie bestemmingsreserve	-18.280	-
Resultaatbestemming	-6.831	17.939
Stand per 31 december	<u>48.158</u>	<u>73.269</u>
 KORTLOPENDE SCHULDEN		
Overige schulden en overlopende passiva		
Administratie- en advieskosten	1.299	1.299
Overige schulden en overlopende passiva	2.365	10.219
	<u>3.664</u>	<u>11.518</u>

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2016

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
Baten uit fondsverwerving			
Giften Algemeen	15.753	10.000	766
Giften Leiderstraining Algemeen	55.124	42.000	46.273
Giften Leiderstraining Latijns Amerika (Suriname)	31.284	18.000	7.624
Giften Leiderstraining Afrika (MMD)	46.907	83.000	59.174
Giften Leiderstraining Zimbabwe (EO Metterdaad)	-	-	9.000
	<u>149.068</u>	<u>153.000</u>	<u>122.837</u>
Besteed aan de doelstellingen			
Leiderstraining Algemeen			
Directe kosten Leiderstraining Algemeen	<u>56.201</u>	<u>38.000</u>	<u>38.289</u>
Leiderstraining Latijns Amerika (Suriname)			
Directe kosten Leiderstraining Latijns Amerika (Suriname)	<u>10.610</u>	<u>16.000</u>	<u>9.457</u>
Leiderstraining Afrika (MMD)			
Directe kosten Leiderstraining Afrika (MMD)	<u>43.738</u>	<u>76.500</u>	<u>45.825</u>
Leiderstraining Zimbabwe (Homecare - EO Metterdaad)			
Directe kosten Leiderstraining Zimbabwe (Homecare - EO Metterdaad)	<u>10.000</u>	<u>9.000</u>	<u>-</u>
Bezoldiging van (voormalige) bestuurders en commissarissen			
Aan de bestuurders zijn geen bezoldigingen toegekend.			
Personeelsleden			
Bij de stichting was in 2016 gemiddeld 0,2 personeelslid werkzaam (2015: 0,2).			
Overige bedrijfslasten			
Algemene lasten	<u>18.115</u>	<u>13.500</u>	<u>8.352</u>
<i>Algemene lasten</i>			
Vrijwilligersvergoeding	1.500	13.500	1.500
Automatiseringskosten	490	-	536
Bankkosten	849	-	728
Bestuurskosten	495	-	176
Lidmaatschappen	661	-	401
Administratie- en advieskosten	5.445	-	3.000
Fondswerving	4.630	-	-
Office Management	1.895	-	-
Overige algemene lasten	2.150	-	2.011
	<u>18.115</u>	<u>13.500</u>	<u>8.352</u>

Ondertekening bestuur voor akkoord

Veenendaal, 22 juni 2017

O.E. Bottenbley (voorzitter)

W.H.P. Evers (secretaris)

W. Koudijs (penningmeester)

Stichting Apollos-Toerusting voor Leiders, Veenendaal

Overige gegevens

Deskundigenonderzoek

De stichting heeft gebruikgemaakt van de mogelijkheid tot vrijstelling van deskundigenonderzoek op grond van artikel 2:396 lid 7 BW.

Specificatie en verdeling van lasten naar bestemming

Lasten	Doelstelling				Beheer en administratie	Totaal		
	Leiders-training algemeen	Leiders-training Latijns Amerika (Suriname)	Leiders-training Afrika (MMD)	Leiders-training Zimbabwe (Homecare - EO Metterdaad)	Overige bedrijfslasten	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	€	€	€	€	€	€	€	€
Besteed aan doelstellingen								
Subsidies en bijdragen	41.114	10.610	43.738	10.000	-	105.462	139.500	79.582
Lonen en salarissen	15.087	-	-	-	-	15.087	-	13.989
Totaal eigen bestedingen	56.201	10.610	43.738	10.000	-	120.549	139.500	93.571
Overige bedrijfslasten								
Vrijwilligersvergoeding	-	-	-	-	1.500	1.500	13.500	1.500
Automatiseringskosten	-	-	-	-	490	490	-	536
Bankkosten	-	-	-	-	849	849	-	728
Bestuurskosten	-	-	-	-	495	495	-	176
Lidmaatschappen	-	-	-	-	661	661	-	401
Administratie- en adviekkosten	-	-	-	-	5.445	5.445	-	3.000
Fondswerving	-	-	-	-	4.630	4.630	-	-
Office Management	-	-	-	-	1.895	1.895	-	-
Overige algemene lasten	-	-	-	-	2.150	2.150	-	2.011
Totaal overige bedrijfslasten	-	-	-	-	18.115	18.115	13.500	8.352
Totaal lasten	56.201	10.610	43.738	10.000	18.115	138.664	153.000	101.923

